

POCZĄTKI PIŁKI NOŻNEJ W POLSCE

8 czerwca, rok przed EURO 2012, w Muzeum Sportu i Turystyki w Warszawie odbyła się sesja naukowa „Początki piłki nożnej w Polsce”. Jej współorganizatorem był Małopolski Związek Piłki Nożnej.

Honorowym Gościem Sesji był **Leszek Ryłski**, rówieśnik Polskiego Związku Piłki Nożnej, wielce zasłużony działacz piłkarski, kilkakrotny prezes RKS Marymont, członek Komisji Wykonawczej UEFA od roku 1955, sekretarz generalny PZPN w latach 1959–1972. Niestrudzony strażnik piłkarskiej pamięci.

Na program Sesji złożyły się wystąpienia:

- red. **Ryszarda Niemca**, *Jak doszło do zorganizowania sesji „Początki piłki nożnej w Polsce”*
- dr hab. prof. nadzw. **Dobiesława Dudka**, *Podstawy prawne pierwszych klubów piłki nożnej na terenie Galicji*
- dr hab. **Macieja Łuczaka**, *Narodziny i rozwój piłki nożnej w Wielkopolsce*
- dr **Jerzego Chełmeckiego**, *Początki piłki nożnej w Królestwie Polskim*
- red. **Andrzeja Gowarzewskiego**, *Kontrowersje wokół dat powstania polskich klubów piłki nożnej*
- dr **Adama Fryca**, *Rozwój piłki nożnej na Górnym Śląsku i w Zagłębiu Dąbrowskim, analiza porównawcza*
- **Andrzeja Padewskiego**, *Polska piłka nożna na Dolnym Śląsku*
- **Tomasza Jagodzińskiego**, *Piłka nożna do 1945 roku w zbiorach Muzeum Sportu i Turystyki w Warszawie.*

W końcowej dyskusji wystąpienia uczestników i gości były niezwykle emocjonalne. Organizatorzy byli chwaleni za podjęcie tematu – jak się okazało – ciągle pełnego kontrowersyjnych szczegółów. Planowane jest wydanie materiałów z Sesji, które zostaną przygotowane do druku przez jej animatora i uczestnika dr **Jerzego Chełmeckiego** z Akademii Wychowania Fizycznego w Warszawie.

Sesja „Początki piłki nożnej w Polsce” zainaugurowała w Muzeum czas wzmożonego zainteresowania tą najpopularniejszą dyscypliną sportową. Na rok 2012 planujemy interesujące wystawy czasowe ze zbiorów własnych, wystawy zaproszonych artystów, okolicznościowe publikacje i programy edukacyjne.

Zainteresowanych różnymi aspektami piłki nożnej zapraszamy do Muzeum Sportu i Turystyki w Warszawie przez cały rok 2012!

Ulotka reklamująca mecze TS Wisła z Czeskim Związkiem Footballowym, 1911.

Leszek Ryłski, honorowy gość Sesji, fot. Rafał Guz (Fotorzepa).

W TYM NUMERZE

POCZĄTKI PIŁKI NOŻNEJ W POLSCE

MARIA MORAWIŃSKA-BRZEZICKA
1917-2011

WALDEMAR BASZANOWSKI
1935-2011

XVIII PRZEGLĄD FILMÓW
ALPINISTYCZNYCH
IM. WANDY RUTKIEWICZ

SZABLE ŚWIATA
WOJCIECHA ZABŁOCKIEGO

NOC MUZEÓW 2011

DOWNHILL ATTACK

W III KWARTALE ZAPRASZAMY NA

MARIA MORAWIŃSKA-BRZEZICKA 1917-2011

Maria Morawińska-Brzezicka, 1966.

Maria Morawińska-Brzezicka, z domu Radomska (ur. 12.01.1917, Krasny-staw – zm. 1.05.2011, Warszawa), absolwentka CIF, rocznik 1938, doktor nauk wychowania fizycznego.

W roku 1952, dzięki pionierskim działaniom, doprowadziła do utworzenia Muzeum Sportu, którego dyrektorem była przez wiele lat (1952 – 1978) oraz w roku 1974 do otwarcia Muzeum Sportu i Turystyki Regionu Karkonoszy w Karpaczu, przez 28 lat oddziału Muzeum Sportu i Turystyki w Warszawie. W tym czasie kierowana przez nią placówka stała się znaczącą instytucją kultury, nieformalnie spełniającą funkcje narodowego mu-

zeum sportu oraz jednym z najlepszych muzeów sportu w Europie.

Oprócz uratowania w pierwszym okresie działalności wielu dokumentów i eksponatów rozproszonych po zawierusze wojennej, nakreśliła szeroką wizję działalności pierwszego polskiego muzeum sportu jako instytucji zajmującej się wszystkimi aspektami sportu polskiego i olimpizmu oraz powiązaniem sportu ze sztuką. Te pionierskie działania doprowadziły do zaproszenia dyrektora Brzezickiej przez Międzynarodowy Komitet Olimpijski w Lozannie w roku 1973, do wstępnych prac nad utworzeniem tzw. „nowego” Muzeum Olimpijskiego w Lozannie. Nawiązane wówczas międzynarodowe kontakty, są utrzymywane przez Muzeum do dnia dzisiejszego.

Pani Dyrektor była pomysłodawczynią i autorką dużych wystaw czasowych realizowanych w Warszawie, wielu miastach Polski oraz za granicą. Wystawa „50 lat pod olimpijską flagą”, przygotowana z okazji Sesji MKOl w Warszawie w roku 1969, na wiele lat wyznaczyła styl wystaw realizowanych przez Muzeum Sportu. Pisała o muzealnictwie sportowym i polskiej sztuce o tematyce sportowej.

Przez wiele lat działała w Polskim Komitecie Olimpijskim, była też zapraszana do jury Mię-

dzynarodowego Biennale „Sport w sztukach pięknych” w Hiszpanii. Skupiła wokół Muzeum wielu wybitnych artystów, projektantów i architektów, ludzi kultury i nauki. Za czasów Jej dykcji Muzeum kilkakrotnie zmieniało siedzibę, by w roku 1966 osiąść na 38 lat na stadionie SKRY przy ulicy Wawelskiej. Po raz ostatni odwiedziła nas w Centrum Olimpijskim, w dniu jego otwarcia w roku 2004.

Przez blisko trzydzieści lat od przejścia na emeryturę Jej współpracownicy pracowali w Muzeum Sportu.

Otwarcie wystawy „50 lat pod olimpijską flagą”, Warszawa 1969, od prawej: Maria Morawińska-Brzezicka, Włodzimierz Reczek, przewodniczący GKKF, Avery Brundage, prezydent MKOl.

WALDEMAR BASZANOWSKI 1935–2011

Waldemar Baszanowski (ur. 15.08.1935, Grudziądz – 29.04.2011, Warszawa), wybitny ciężarowiec, dwukrotny złoty medalista olimpijski, dziesięciokrotny rekordzista świata w trójboju, dziewięciokrotny Mistrz Europy. Zdobywca wielu honorowych tytułów (w tym „Najlepszy Sportowiec 1969 roku” w Plebiscycie PS) oraz licznych prestiżowych nagród i wyróżnień.

Wydaje się, że nagrodą jakby stworzoną dla **Waldemara Baszanowskiego** był medal Kalos Kagathos, którym został uhonorowany na Uniwersytecie Jagiellońskim w 2003 roku. Odwołująca się wyraźnie do greckich korzeni definicja oraz przesłanie tej nagrody mówią o ideale arystokratycznego wychowania w Starożytnej Helladzie, o człowieku odznaczającym się harmonią duszy i ciała, stawiającym swoje siły do dyspozycji

krajowi i społeczeństwu, o człowieku wrażliwym, mądrym i uczciwym, któremu można zaufać i który jest wzorem do naśladowania.

We wdzięcznej pamięci pracowników Muzeum Sportu i Turystyki Pan Waldemar zapisał się w sposób niezwykły. W roku 1993 Muzeum zwróciło się do najbardziej utytułowanych polskich olimpijczyków z prośbą o przekazywanie swoich trofeów do skarbicy historii polskiego sportu, jaką jest nasza placówka. Na ponad dwieście wysłanych listów, spontaniczny odzew spotkał nas tylko ze strony Mistrza Baszanowskiego. W treningowej torbie przyniósł 106 medali, odznaczeń, plakiet i nagrodowych żetonów. Były wśród nich

Waldemar Baszanowski z pracownikami Muzeum podczas przekazywania swoich trofeów do zbiorów Muzeum, 12.08.1993.

także dwa złote medale olimpijskie, które tak sobie cenili.

Po uroczystości wręczenia medalu Kalos Kagathos powiedział: „Ten medal też trafi do Muzeum, tylko chcę się nim trochę nacieszyć”.

XVIII PRZEGLĄD FILMÓW ALPINISTYCZNYCH IM. W. RUTKIEWICZ

Piotr Pustelnik przekazuje **Wiesławie Wiśniewskiej**, w darze dla Muzeum, swoją kurtkę z wypraw w Himalaje, którą otrzymał od **Wandy Rutkiewicz**.

Tomasz Jagodziński, dyrektor Muzeum i **Marcin Kaczała**, wiceprezes Polskiego Związku Alpinizmu, otwierają wystawę „20 lat Karawany do Marzeń **Wandy Rutkiewicz**”.

W dniach 13-15 maja br. w Muzeum Sportu i Turystyki odbył się XVIII Przegląd Filmów Alpinistycznych im. **Wandy Rutkiewicz**.

Na jego program złożyły się: pokazy 24 filmów o tematyce górskiej, spotkania z alpinistami (**Ewą Panejko-Pankiewicz**, **Arturem Hajzerem**, **Aleksandrem Lwowem**, **Ryszardem Pawłowskim**, **Piotrem Pustelnikiem**) oraz z twórcami kultury: **Ewą Matuszewską** (dziennikarką, autorką wielu książek o wybitnych

alpinistach), **Henrykiem Wańkiem** (malarzem, autorem ulubionego obrazu **Wandy** „Latające góry”) oraz **Markiem Dudkiem** (realizatorem filmów górskich).

Przeegląd był połączony z wernisażem wystawy „20 lat Karawany do Marzeń **Wandy Rutkiewicz**”, przygotowanej z darów otrzymanych od Rodziny **Wandy**. Honorowym gościem Przeglądu był **Michał Błaszczewicz** – brat **W. Rutkiewicz**.

Uroczystość otwarcia Przeglądu poprzedziła część edukacyjna z udziałem

uczniów szkół, które za patronów mają „ludzi gór”. W spotkaniu z młodzieżą wziął udział **Paweł Urbański**, który pomimo utraty wzroku uprawia wspinaczkę i odnosi sukcesy.

Sponsorami XVIII PFA były firmy: Hi-Mountain, Paker i Ultar; patronami medialnymi: Górski Magazyn Sportowy GÓRY i Serwis Wspinaczkowy WSPINANIE.PL

Muzeum składa serdeczne podziękowanie wszystkim, którzy przyczynili się do uświetnienia XVIII PFA.

„SZABLE ŚWIATA” WOJCIECHA ZABŁOCKIEGO

Publikacja „Szable świata” **Wojciecha Zabłockiego**, przygotowana nakładem wydawnictw BOSZ i Bellona, to gratka zarówno dla uprawiających szermierkę, jak i kolekcjonerów broni oraz książek.

Nawiązaniem do staropolskiej walki na szable i tradycji sarmackiej była odpowiednia oprawa promocji książki w Muzeum Sportu i Turystyki w dniu 20 kwietnia. Gospodarz – **Tomasz Jagodziński**, dyrektor Muzeum przywitał gości odziany w kontusz szlachecki z XVII wieku, z szablą u boku, a towarzysząca mu białogłowa, **Elżbieta Kosieradzka**, odczytała list skierowany do Autora przez profesora **Andrzeja Rottermunda** – dyrektora Zamku Królewskiego w Warszawie.

Wojciech Zabłocki wygłosił prelekcję, której towarzyszyły prezentacja ilustracji z książki i projekcja rysunków. Następnie najstarszy szermierz Rzeczypospolitej **Arkady Brzezicki** (liczący 103 lata) dokonał uroczystego odsłonięcia promowanej książki.

Po wykładzie Autora odbył się pokaz walk na szable z udziałem występujących w strojach historycznych członków Towarzystwa Szablistów z Warszawy. Zwień-

Pojedynek szablistów – **Wojciecha i Marcina Zabłockich**.

Tomasz Jagodziński i **Elżbieta Kosieradzka**.

zeniem walk był pojedynek ojca z synem – **Wojciecha i Marcina Zabłockich**. Niepokonany w tej walce trzykrotny medalista olimpijski „osiadł na laurach”, by podpisywać egzemplarze książki czekającym w kolejce łowcom autografu Mistrza.

Uroczystość odbyła się z udziałem wielu gości, wśród których, obok pani **Aliny Janowskiej** i wydawców książki: **Bogdana Szymonika** (Wydawnictwo BOSZ)

i **Waldemara Michalskiego** (BELLONA) widziano **Romana Postka** – dyrektora Muzeum Zbrojowni na Zamku w Liwie, **Piotra Huberta Świdę** – dyrektora Muzeum Łowiectwa i Jeździectwa, **Tadeusza Górnego** – wicedyrektora Polskiego Towarzystwa Wydawców Książek, **Irenę Szewińską** – multimedalistkę olimpijską, wiceprezesa PKOI i członkinię MKOI, **Adama Krzesińskiego** – sekretarza generalnego PKOI.

NOC MUZEÓW, 14 MAJA 2011

Za nami ósma edycja Nocy Muzeów. Tym razem odwiedziło nas prawie 2000 osób zainteresowanych historią sportu, turystyki i olimpizmu.

Dla naszych gości poza udostępnieniem ekspozycji stałej i czasowej przygotowaliśmy pokazy walk Judo z mistrzem olimpijskim **Pawłem Nastulą** w trakcie których odbyły się egzaminy na kolejne stopnie zawodnicze dla członków „Nastula Klub”. Każdy z widzów mógł również samodzielnie spróbować na-

uczyć się rzutów i chwytów pod okiem wykwalifikowanej kadry trenerskiej.

Kolejnym sportowym akcentem Nocy było otwarcie pokonkursowej wystawy fotograficznej „Galeria rower-ja” prezentującej zdjęcia o tematyce kolarskiej. Gościem honorowym wystawy był **Cezary Zamana**, organizator cyklu maratonów rowerowych Mazovia MTB. Przed wejściem do budynku goście mogli również zobaczyć wystawę fotografii dotyczącej innej dyscypliny kolarstwa jaką

jest downhill czyli zjazd. Dodatkowo zwiedzający mogli również obejrzeć w kinie filmy o tematyce sportowej i alpinistycznej, wziąć udział w treningu na symulatorach wioślarskich czy zwiedzić wystawę towarzyszącą XVIII Przeglądowi Filmów Alpinistycznych prezentującą dokonania **Wandy Rutkiewicz**.

W trakcie całej Nocy w Muzeum Sportu i Turystyki można było posłuchać muzyki współczesnej w wykonaniu zespołu „Czajmasal”.

DOWNHILL ATTACK

W dniu 3 marca w Muzeum Sportu i Turystyki odbyła się konferencja prasowa i impreza rowerowa inauguracyjna sezonu downhillowego w Polsce.

Podczas kilkugodzinnego spotkania goście specjalni uroczystości – **Czesław Lang** i **Grażyna Rabsztyń** oraz **Tomasz Jagodziński**, dyrektor Muzeum otworzyli wystawę fotograficzną DOWNHILL ATTACK, na której zaprezentowano oryginalne prace sześciu fotografików specja-

lizujących się w tematyce sportów ekstremalnych. Wystawę uzupełniły filmy, pokaz najnowszego sprzętu downhillowego oraz prezentacja nagród i sprzętu najlepszych polskich zawodników w tej dyscyplinie – **Szymona Syrziście** i **Macieja Jodki**. Obaj mistrzowie przekazali do zbiorów Muzeum elementy sportowego wyposażenia związane z ich startami w Mistrzostwach Polski. Liczni goście spotkania mogli sprawdzić swoją wiedzę

o nowej dyscyplinie kolarskiej w quizie z atrakcyjnymi nagrodami oraz wziąć udział w pokazie rowerowego trialu w wykonaniu zespołu Koxx.

Pierwsza tego typu impreza w Muzeum, promująca nowe dyscypliny sportu, spotkała się z dużym zainteresowaniem gości. Zachęceni tym organizatorzy – Muzeum Sportu, Joy-ride.pl, Free-style City Festiwal – obiecali organizować podobne spotkania w przyszłości.

W III KWARTALE 2011 ZAPRASZAMY NA

DZIEJE SPORTU POLSKIEGO I OLIMPizmu

wystawę stałą czynną: wtorek – piątek w godz. 9.00-17.00, sobota – niedziela w godz. 10.00-17.00

20 LAT KARAWANY DO MARZEŃ WANDY RUTKIEWICZ

wystawę czasową czynną do 31 sierpnia

GIEŁDĘ KOLEKCJONERÓW PAMIĄTEK SPORTOWYCH

10 września, od godz. 9.00

LATO W MIEŚCIE

od 27 czerwca do 31 sierpnia 2011

W programie m.in.: **Zwiedzanie ekspozycji stałej, Stolik Edukacyjny, Lekcje Muzealne, Filmy** więcej na www.muzeum sportu.pl

MUZEUM SPORTU I TURYSTYKI

Muzeum Rejestrowane

01-531 Warszawa, ul. Wybrzeże Gdynińskie 4
Centrum Olimpijskie

www.muzeum sportu.waw.pl
muzsport@muzeum sportu.waw.pl

DOJAZD

AUTOBUSY
114, 118, 185

(przystanek Centrum Olimpijskie)

114, 116, 122, 157, 181, 185, 205, 303
(przystanek pl. Wilsona)

METRO

(stacja pl. Wilsona)

Mazowsze.

serce Polski

Muzeum jest instytucją finansowaną ze środków
Samorządu Województwa Mazowieckiego

Dyrektor Tomasz Jagodziński
Zastępca dyrektora Małgorzata Żuber-Zielicz

Numery telefonów MSiT

Sekretariat 022 56 03 780, fax 63 71 501
Dyrektor 022 56 03 787
Z-ca dyrektora 022 56 03 789
Dział Muzealiów 022 56 03 783
Czytelnia 022 56 03 790

e-mail: biblioteka@muzeum sportu.waw.pl

Archiwum Foto 022 56 03 782
Dział Edukacji i Promocji 022 56 03 786

e-mail: edukacja@muzeum sportu.waw.pl

Materiały informacyjne do „Wiadomości Muzealnych”
przygotowują pracownicy MSiT.
Fotografie ze zbiorów Archiwum Fotograficznego MSiT
Redakcja: dr Iwona Grys, Elżbieta Kosieradzka